

ALA-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖSEURA RY.

JÄSENKIRJE 1/2012

Puheenjohtajan palsta

Kiukaisissa, ”kakkospäivänä” 12.2.2012

Sydänalaani ”kutkuttelee” vieläkin mukavasti, kun muistelen eilistä ”Muikkuja ja vesikirppuja” -luentotilaisuutta. Anne-Mari Ventelä antoi meille perusteellisen katsauksen Pyhäjärven ekosysteemiin. Paikalla oli yli 40 uteliasta ja innokasta kuulijaa. Kysymykset saivat luennoitsijankin innostumaan. Ympäristöseuran kevätpäivät olivat kokonaisuudessaan jälleen kerran onnistuneet ja osoittivat kuinka ihmiset ovat kiinnostuneita oman kotiseutunsa vesistöjen hyvinvoinnista.

Ympäristöviranomaiset ja -suojelijat ovat jo vuosia kiinnittäneet Pyhäjärvisuudella erityistä huomiota vesistöjen tilan parantamiseen. Pitkäjänteisen ja sitkeän työn tuloksetkin ovat osin loistavia. Erityisesti alueemme vesistöjen ”helmi”, Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntajärvi, Säkylän Pyhäjärvi on hyvä esimerkki onnistuneesta vesiensuojelutyöstä. Ikävä kyllä samaa ei voida sanoa kaikista muista alueemme vesistöistä. Pyhäjärvisuuden vesistöjen tilat edustavat kahta ääripäätä, joista sitä huonompaa edustavat Köyliönjärvi ja oikeastaan kaikki alueemme jokivesiekosysteemit. ”Murheenkryyninä” ja ”pisteenä i:n päällä” tulee Eurajoki. Viime vuosi oli eri teollisuuslaitoksissa Eurajokeen tapahtuneiden päästöjen vuoksi kuin suomalaisen ympäristönsuojelun historiaa 60 -luvulta. Alla on minun laatimani kuvitteellinen ilmoitus 60-luvulta, joka ikävä kyllä tapahtumana ajoittui vuodelle 2011. Mielestäni se kuvastelee paikkakunnan joidenkin teollisuuslaitosten ympäristöasenteita.

”Tehtaan toimintaohjeen mukaisesti viranomaisille ja Eurajoen veden suurkan käyttäjille:

tiedotus poikkeusjuoksutuksista

Laitevian takia tehtaalta lorahti lauantaina 1000 kg bisfenoli- A:ta Eurajokeen.

Tarkastelemme nyt omaa rooliamme myrkkypäästöissä sekä tiedotuskäytäntöämme, mutta mitään emme oppine tapahtuneesta. Voimme vain sanoa, että emme suosittele jokiveden käyttämistä. Jokivarren asukkaille, maanviljelijöille, mökkiläisille, saunojille ja mahdollisille muille käyttäjille fenolin vaikutuksista saavat luvan kertoa ympäristöviranomaiset.

Eurassa 21 päivänä toukokuuta 1961”

Edellä kirjoitettu ei suinkaan koske alueemme kaikkia yrityksiä. Kiitos esimerkiksi Paneliankosken Voima Oy:lle Eurajoen kalaston hyväksi tehdystä työstä. Tuntuu uskomattomalta, että kuitenkin joissakin alueemme yrityksissä ei tunnuta ymmärtävän ympäristöystävällisyyden imagoarvoa, vaan tarvotaan ympäristönsuojelussa vieläkin 60 -luvun ”lapsenkengissä”. Onneksi ympäristöviranomaiset ja -suojelijat ovat tarttuneet nyt tiukasti toimeen, kuten pitääkin. Näyttäisikin, että myös yritykset on saatu ymmärtämään ympäristönsuojelun tärkeys. Korjausliikkeitä tehdään jo. Tällaisia ovat muun muassa Lännen Tehtaiden Oyj jätevesipuhdistamon perusteellinen huolto ja aerobipuhdistamon kapasiteetin nosto sekä ennalta varautuminen poikkeustilanteisiin. Myös Jujo Thermal Oy on jättämässä ympäristöluvan tarkistushakemusta, jossa huomioidaan myös tehtaalla käytettävät kemikaalit. Yhtiö on käynnistänyt myös toimet, joilla vähennetään ympäristölle haitallisten kemikaalien käyttöä tuotantoprosessissa. JVP Eura Oy taas jätti helmikuussa 2011 hakemuksen uudesta ympäristöluvasta ja yritys on käynnistänyt siihen liittyen investoinnit, joilla tähdätään jätevesipuhdistamon toiminnan tehostamiseen.

Nämä ovat kaikki Eurajoen kannalta myönteisiä asioita, mutta riittävätkö ne? Säkylän Pyhäjärvi on hyvä esimerkki vesiensuojelutyöstä, jossa yhteisellä tahdolla ja toiminnalla on saavutettu merkittävää edistystä. Se on tarkoittanut myös suuria investointeja järven suojeluun. Ilman niitä järven suojelu olisi jäänyt "korulauseiksi". Tätä yhteistä tahtoa ja toimintaa tarvitaan nyt myös Eurajoen suojelussa. Esitänkin tässä avoimen aloitteen, että jokea kuormittavat yritykset ja Rauman, Eurajoen, Euran, Säkylän ja Köyliön kunnat sekä Pyhäjärvi-instituutti käynnistävät yhteisen hankkeen Eurajoen vesiensuojelun kehittämiseksi.

NYT SUKSILLE! Toivottavasti löydätte yhdistyksen tapahtumakalenterista teitä kiinnostavia ja teille sopia tapahtumia. Toivotan teille kaikille aurinkoisia ja luistavia latuja keväthangille ja lämpimästi tervetuloa mukaan seuran toimintaan!

Seppo Varjonen

Suloiset nahkasiivet

Elämäni nuo otsikon nahkasiivet tulivat vasta aikuisiällä ollessani Kullaan metsäopistolla suorittamassa 2-vuotista luontokartoittajan erikoisammattitutkintoa. Tuolloin hurahdin noihin ihastuttaviin nisäkkäisiin täysin, jopa siinä määrin, että kävin omalla ajallani Luonnontieteellisessä keskusmuseossa Helsingissä tutkimassa lepakoiden museonäytteitä. Museokäyntien seurauksena suoritin lepakoiden rengastuslupatentin, tosin käyttöä tutkinnolle tuskin tulee olemaan, koska lepakoiden rengastaminen on luvanvaraista ja tiukasti säädeltyä toimintaa. Luvat Luonnontieteellisen keskusmuseon rengastustoimistolle myöntää alueelliset ympäristökeskukset. Linnuista poiketen lepakoille rengas kiinnitetään käsivarteen.

Meillä kaikki luonnonvaraisina tavattavat lepakkolajit ovat luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja (vuodesta 1923 lähtien) ja kuuluvat EU:n luontodirektiivin IV (a) lueteltuihin lajeihin, jolloin kiellettyä on mm. lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen sekä heikentäminen. Lepakoiden hallussapito ja kuljetus on aina luvanvaraista toimintaa. Toki maalaisjärkeä voi käyttää, jos esim. asuintiloihin sisälle on eksynyt lepakko tai muuten haluaa pelastaa lepakon pulasta, tällaisessakin käsittelyssä on oltava hanskat kädessä tulehdusvaaran ja teoreettisen rabiesriskin vuoksi. Suomessa lepakkotutkimus on hyvin nuorta. 1980-luvulla lepakkoseurantaa on tehty muutaman ihmisen toimesta ja 1999 Suomi liittyi Eurobats-sopimukseen (Euroopan lepakoiden suojelu). Sen jälkeen tuli ajankohtaiseksi perustaa oma yhdistys. 2000-luvulla perustettiinkin Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry (SLTY), jonka jäseneksi voi halutessaan liittyä (www.lepakko.fi) ja jonka jäsen minä tietenkin olen.

Kesän koittaessa naaraslepakot kerääntyvät yhteen ns. lisääntymisyhdyskuntiin (synnytys- ja imetyskausi 15.6 - 15.7) ja juhannuksen tienoilla synnyttävät pääsääntöisesti yhden poikasen. Nuoret lepakot nousevat omille siivilleen kahden viikon ikäisinä ja itsenäistyvät noin kahden kuukauden kuluttua syntymästään. Elo-syyskuussa lepakoilla on kiire lihoa ja kerätä ruskeaa varastorasvaa talvehtimista tai muuttoa varten. Tutkimuksissa on saatu selville, että optimaalisin horrostaminen tapahtuu runsain rasvavarastoin ja lyhyissä horrostamisjaksoissa, mutta kylmyys ja niukat rasvavarastot pakottavat lepakot usein horrostamaan pitkissä jaksoissa, jolloin ne ovat alttiimpia loisille sekä häirityksi tulemiselle. Liian tuttavallinen talvehtivan lepakon tarkkailu voi johtaa lepakon heräämiseen ja tällöin energiavarat voivat huveta ikävin seurauksin.

Suomessa on tavattu 13 eri lepakkolajia. Yleisimpiä lajeja on viisi. Käytännössä useimmat harrastajien havainnot koskevat näitä viittä lajia eli pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viiksisipiä, isoviiksisipiä ja korvayökköä. Osa Suomen lepakoista muuttaa kausittain ja lepakot jaetaan lyhyen, keskipitkän ja pitkän matkan muuttajiin. Lepakoiden muutosta ja talvehtimisesta Suomessa tiedetään vielä varsin vähän, siksi Suomen lepakkotieteellinen yhdistys on käynnistänyt lepakoiden muuton tutkimus- eli LEMU-hankkeen. Kaikki tiedot talvehtimispaikoista ovat tervetulleita eli jokainen voi osallistua tähän tärkeään tiedonkeruuseen. Lepakoiden talvehtimispaikkoja kannattaa etsiä luolista ja kellareista, missä on tarpeeksi kosteutta talvehtimiseen ja horrostamispaikat kannattaa tarkistaa vuosittain, jolloin kerääntyy pidempiaikaista aineistoa. Horrostavia lepakoita ei pidä häiritä, lajimääritys ja laskenta tulisi tehdä mahdollisimman nopeasti pitkäaikaista valaisemista välttämällä.

Lepakoiden harrastaminen on mukavaa ja mielenkiintoista. Liikkeelle kannattaa lähteä tunti auringonlaskun jälkeen ja etsiä vaikka järven rantaan. Havainnoida voi paljain silmin, kiikarilla tai yläääni-ilmaisimella eli detektorilla, joka muuntaa lepakoiden kaikuluotausäänet ihmiskorville sopivan mataliksi. Havainnot kannattaa ilmoittaa Lepakkotieteellisen yhdistyksen havaintotietokantaan (www.lepakkohavainnot.info) tai Luonnontieteellisen keskusmuseon havaintopäiväkirja Hatikkaan (www.hatikka.fi). Ilmoittaessasi havaintoa, muista kertoa mahdollisimman tarkka havaintoaika ja -paikka, havaintoväline, lepakoiden määrä, lajit ja havainnoitsijan yhteystiedot. Kuolleet, hyväkuntoiset lepakot voi lähettää Luonnontieteelliselle keskusmuseolle osoitteeseen Luonnontieteellinen keskusmuseo, PL 17, 00014 Helsingin Yliopisto. Näyte kannattaa kääriä ensin paperiin ja vasta sitten pussissa pakkaseen, mikäli ei ole mahdollista laittaa näytettä matkaan saman tien.

Lepakoiden päiväpiiloja voi myös etsiä rakennusten ullakoilta, ulkorakennuksista, kolopuista, siltojen alta jne. Jos lepakoita löytyy, lajinmäärittystä varten kannattaa ottaa valokuva, koska lepakoiden käsittely on luvanvaraista. Jos joku on onnekas ja saa vintilleen pienen soman lepakon, ei ole syytä huoleen. Lepakot eivät jyrsi johtoja eivätkä rakenteita, lisäksi Suomessa tavataan harvoin isoja yhdyskuntia. Seuraavissa linnunpönttötalkoissa voidaan varmaan nikkaroida myös lepakoille pönttöjä, koska lintujen tavoin lepakot kärsivät myös asutuspulasta. Lisätietoa kiinnostuneille Lepakkotieteellisen yhdistyksen kotisivuilta (www.lepakko.fi) ja myös Luonnontieteellisen keskusmuseon sivuilta löytyy ajankohtaista tietoa. Ja ei muuta kuin ensi kesänä lepakkoilemaan!

Niina, jäsen Kiukaisten kylänraitilta

Ala-Satakunnan Ympäristöseuran hallituksen jäsenet, valittu vuosikokouksessa 11.2.2012

Seppo Varjonen, Eura	puheenjohtaja	050 560 7357	sevarjo@saunalahti.fi
Kati Haukioja, Eura	sihteeri	040 568 7150	kati@haukioja.com
Erkki Jaakonhuhta,	Eura retkivastaava	0500 125 215	
Lassi Kauko, Köyliö	hallituksen jäsen	050 545 3628	
Janne Liikanen, Eura	hallituksen jäsen	050 322 3563	
Sarita Lääti, Hinnerjoki	hallituksen jäsen	040 5848 102	
Päivi Sandelin, Eura	jäsensihteeri	050 516 8350	paivisandelin@suomi24.fi

Varajäsenet:

Markku Kantola, Säskylä varapuheenjohtaja	040 529 2450
Jorma Hinkkanen, Eura hallituksen jäsen	044 730 7401
Oiva Mikola, Eura hallituksen jäsen	02 865 2162

Hallituksen ulkopuolelta:

Minna Liikanen	rahaston hoitaja	044 291 0382	
Henna Ryömä	viestintäsihteeri	050 324 5492	hennaryoma@hotmail.com
Sanna Katavisto	viestintäsihteeri	044 550 0550	sanna@katavisto.com

Toiminnan tarkastajat:

Kaija Ruosteenoja
Jussi Vallin

Varatoiminnantarkastajat:

Inkeri Hurme
Pentti Kunnas

Ala-Satakunnan ympäristöseuran vuoden 2011 maininnat

Ympäristöseura päätti vuosikokouksessaan 11. helmikuuta 2012, Säskylässä, palkita kaksi luonto- ja ympäristötyössä ansioitunutta ala-satakuntalaista.

Ympäristöteko-palkinto:

Ympäristöteko-palkinto myönnettiin säskyläläiselle Pyhäjärvi-instituutin vesistötoimialan päällikölle Anne-Mari Ventelälle. Maininnan perusteena ovat Säskylän Pyhäjärven hyväksi tehty tutkimus- ja suojelutyö sekä järven tunnetuksi teko valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Luonnonharrastuspalkinto:

Luonnonharrastuspalkinto myönnettiin euralaiselle lukiolaiselle Ville Laaksoelle. Perusteena on Villen laaja luonnonharrastus. Ville kalastaa aktiivisesti sekä harrastaa lintuja ja kasveja. Lisäksi hän voitti vuonna 2011 Metsävisan Satakunnan maakuntakilpailun ja edusti Satakuntaa valtakunnallisessa Metsävisan loppukilpailussa.

Lue lisää palkituista nettisivulta www.sll.fi/alasatakunta

TUO YSTÄVÄSI JÄSENEKSI YMPÄRISTÖSEURAAN**JÄSENYYS ON KANNANOTTO SUOMALAISEN LUONNON PUOLESTA!**

Liitä ystäväsi Suomen **Luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistyksen** jäseneksi! Jäsen tukee työtämme luonnon ja paremman ympäristön hyväksi. Luonnonsuojeluliiton **varsinainen jäsenmaksu** on **32 €/vuosi**. Jo jäsenmaksun maksaminen on arvokas suojeluteko, sillä jäsenmaksut ovat tärkeä tulonlähde toimintamme rahoituksessa. Jäsenenä saat tukea luonnonharrastuksellesi ja mm. *Luonnonsuojelija* -jäsenlehden kuusi kertaa vuodessa. Lehti sisältää luonto- ja ympäristöasiasiaa sekä tietoa liiton, paikallisyhdistysten ja piirien toiminnasta.

Opiskelijajäsen (23 €/vuosi) liittyy sekä Luonnonsuojeluliiton että Luonto-Liiton jäseneksi, ja saa molempien järjestöjen jäsenedut ja jäsenlehdet. Opiskelijajäsenen on oltava yli 18-vuotias päätoiminen kolmannen asteen oppilaitoksen opiskelija ja ilmoitettava jäseneksi liittymisen yhteydessä oppilaitoksensa nimi ja paikkakunta.

Perhejäseneksi (=10 €/vuosi) voi liittyä varsinaisen jäsenen kanssa samassa taloudessa asuva. Perhejäsenen jäsenedut ovat muutoin samat kuin varsinaisella jäsenellä, mutta talouteen postitetaan vain yksi Luonnonsuojelija-lehti.

Lahjoittajajäsen maksaa kuukausittain suoraveloituksena valitsemansa summan, kuitenkin vähintään 5 €/kk. Lahjoittajajäsenyys sisältää kaikki samat jäsenedut kuin varsinainen jäsenyys.

Tutustu myös yhdistyksen
tapahtumajäsenhankintakampanjaan!

Liittuessasi jäseneksi nyt saat liittymislahjan!
Lue lisää jäsenyydestä verkkosivuilta www.sll.fi tai
www.sll.fi/alasatakunta

Ala-Satakunnan Ympäristöseuran tapahtumakalenteri vuodelle 2012

Tarkempia tietoja tapahtumista yhdistyksen kotisivuilta www.sll.fi/alasatakunta ja Ala-Satakunnan yhdistykset -palstalla.

13.-19.2.	Luonto- ja kirjastoviikko, Euran kirjastot Yhteyshenkilö: Kati 040 5687150
9.3.1. klo 18.00	Jälki-retki Sukset ja evästä mukaan. Lähtö klo 18.00 Euran linja-autoasemalta kimppekyydeillä. Reitti kulkee Säskylän kautta Yläneelle. Mukana retkellä on jälkiasiantuntija. Yhteyshenkilö: Seppo 050 5607357
31.3 klo 10.00	Pönttöjen kunnostustalkoot Kokoontuminen Kiukaisten vanhalla kunnantalolla. Vasara ja tongit mukaan. Yhteyshenkilöt: Seppo 0505607357 ja Janne 0503223563
12.5.	Pyhäjärviretki Retkioppaana Tuomo Hurme. Sisältää venekuljetuksen. Ennakkoilmoittautuminen! Yhteyshenkilö: Terhi 0445087654 ja Seppo 050 5607357
9.6 klo 5.00	12. Eurajoki-melonta, Eura-päivän tilaisuus Kanoottiklubin Melontakeskus, Eurantie 20, Eura • Lähtö klo 5.00 Melontakeskuksesta • Saapuminen Kiukaisten Eurakoskelle n. Klo 8.30 • saunomis- ja uintimahdollisuus Eurakoskella • ota mukaan saunavarusteet, juotavaa ja evästä • kajakittomien ennakkoilmoittautuminen (=kajakin tai veneen varaus + lisävar.) viimeistään ke 6.6. Yhteyshenkilöt ja ennakkoilmoittautumiset: Seppo 0505607357 ja Jarmo Väkiparta 044 2529992 (Euran Kanoottiklubi)
Viikko 24 / 25	Päiväperhosretki (SLL:n Luonnonkukkien päivä) Yhteyshenkilö: Janne 0503223563
25.8. klo 10.00	Niittytalkoot, Kiukainen, Viinikkalanpuisto Yhteyshenkilöt: Päivi 050 5168350, Seppo 050 5607357 ja Markku 0408618436
6.10 klo 10.00	Hömötiaismetsä-retki ("Hiljan" -retki). Retkioppaana Tuomo Hurme. Yhteyshenkilö: Tuomo 02 8668118 ja Seppo 0505607357
marraskuu	Syystoimintapäivä, Pyhäjärvi-instituutti, Eura Luento: "Ilmastomuutos ja vesiensuojelu", Teija Kirrkala Yhteyshenkilö: Seppo 050 5607357
23.11. klo 18.00	Pikkujoulut, Jokisauna, Kauttua Yhteyshenkilöt: Seppo 050 5607357
joulukuu	Ruukin Joulu Lapsille ja lapsiperheille järjestettävä tapahtuma ja luontopolku. Yhteyshenkilöt: Kati 040 5687150, Seppo 050 5607357, Päivi 050 5168350 ja Marika 0400693013

Hallituksen tulevia kokouksia:

14. maaliskuuta	Härkälän puutarha, Köyliö (+esittely)
25. huhtikuuta	Euran lukio
23. toukokuuta	Kiukaisten Wanha pappila (+esittely)
3. heinäkuuta	Kotkaniemi, Säkylän Pyhäjärvi
5. syyskuuta	?
lokakuu	Säkylä
5. joulukuuta	Eura

Yhdistyksen jäsen, olet tervetullut mukaan hallituksen kokouksiin! Jos haluat osallistua johonkin hallituksen kokoukseen, ota yhteyttä sihteeriin (Kati 040 5687150) tai puheenjohtajaan (Seppo 050 5607357) Kokoukset alkavat yleensä klo 17.30. Esittelyt pidetään tätä ennen.

Retkikerhon toimintaa:

Tiedot kerhon retkistä ja talkoista ovat yhdistyksen kotisivuilla www.sll.fi/alasatakunta Retkiä ja talkoita voi järjestää jokainen kerholainen itse ja spontaanisti sähköpostilistan välityksellä. Listaa koordinoi ja retkiä suunnittelee retkivastaava. Jos haluat liittyä kerhon sähköpostilistalle, niin ota yhteyttä Erkkiin p. 0500125215. Esimerkiksi pöllö-, perhos-, lepakko- ja melontaretkiä sekä niittotalkoita on toivottu. Retkikohteiksi on esitetty muun muassa Koskeljärveä ja Pukkipaloa. Kerhon toimintaa yhdistyksen kotisivuille päivittää Henna (050 3245492).

KEVÄT 2012

KALAPORTAAT - 1 VUOTTA

KOSKEN WOIMAA - 100 VUOTTA